

الف) معنی و مفهوم شعر و نثر : بیت ها و عبارت های زیر را به نثر روان امروزی برگردانید .

۱- ای کارگشای هرچه هستند نام تو کلید هرچه بستند

۲- گورخانه راز تو چون دل شود آن مرادت زودتر حاصل شود

۳- توفیق ده تا در دین استوار شویم ، نگاه دار تا پریشان نشویم

۴- تو را پرواز بس زود است و دشوار ز نو کاران که خواهد کار بسیار؟

۵- الهی، دلی ده که در کار تو جان بازیم، جانی ده که در کار آن جهان سازیم

۶- مثل یک شاخه گل جوانه بزن مثل یک چشمه ساز جاری شو

بارم
۶

۲

ب) معنی لغات: معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

۷- برکسی این در مکن زنهار ، باز ۸- کمی بعد دست و پایش از تَقَلَّا افتاد

۹- کاش روزی به کام خود برسید ۱۰- یاد دارم که در ایام طفولیت متعبّد و شب خیز بود

۱۱- دراز دستی: ۱۲- عنایت: ۱۳- مقتدر: ۱۴- زنجره:

۴

پ) درک مطلب

۱۵- در مصراع « هم نامه نانوشته خوانی» منظور از « نامه نانوشته » چیست؟ (۵/۰ نمره)

۱۶- مفهوم بیت « زندگی بر تو می زند لبخند / هست وقت شکفتنت امروز» چیست؟ (۵/۰ نمره)

۱۷- توصیه شاعر در بیت « تاتوانی پیش کس مگشای راز / برکسی این در مکن زنهار ، باز » چیست؟ (۵/۰ نمره)

۱۸- با توجه به متن زیر به پرسش ها پاسخ دهید

پدر را گفتم : از اینان یکی سر بر نمی دارد که دوگانه ای بگذارد . چنان خواب غفلت برده اند که گویی نخفته اند که مرده اند.

گفت : جان پدر! تو نیز اگر بختی، به از آن که در پوستین خلق افتی.

الف) « دوگانه گزاردن » به چه معناست؟ (۵/۰ نمره)

ب) پاسخ پدر چه بود؟ (۱ نمره)

۱۹- با توجه به بیت زیر چه چیزی چگونه زندگی کردن را به گوینده آموخته است؟ توضیح دهید. (۱ نمره)
هجوم فتنه های آسمانی مرا آموخت علم زندگانی

۳

ت) دانش های ادبی

۲۰- در بیت « جهان جمله فروغ روی حق دان / حق اندر روی ز پیدایی است پنهان » (۵/۰ نمره)
الف) واژه های قافیه را مشخص کنید.

ب) یک آرایه ی ادبی پیدا کنید.

۲۱- در بیت « بر درختی ، شکوفه ای خندید / در کتابی بهار معنا شد » (۱ نمره)

الف) فعل ها را مشخص کنید.

ب) نهادها را تعیین کنید.

۲۲- پایه های تشبیه را در بیت زیر مشخص کنید. (۵/۰ نمره)

من این جا چون نگهبانم تو چون گنج تو را آسودگی باید مرا رنج

۲۳- بیت « با بهاری که می رسد از راه / سبز شو، تازه شو، بهاری شو » (۵/۰ نمره)

الف) چند جمله دارد؟

ب) در مصراع دوم ، نوع جمله ها از نظر پیام و محتوا چگونه است؟

۲۴- جاهای خالی جمله های زیر را با واژه های مناسب کامل کنید. (۵/۰ نمره)

الف)..... اثری از خواجه عبدالله انصاری است.

ب) پروین اعتصامی بیشتر قطعات خود را به صورت گفت و گو سرود که در اصطلاح ادبی به آن می گویند.

۳

ت) خودارزیابی

۲۵- منظور از « آینده با حرف ساخته نمی شود » چیست؟ (۵/۰ نمره)

۲۶- منظور شاعر از « آسمان مثل یک تبسم شد » چیست؟ (۵/۰ نمره)

۲۷- منظور از جمله « می خواهم آفتاب شوم » چیست؟ (۲۵/۰ نمره)

۲۸- منظور از « بچه ها گرم گفت و گو بودند » چیست؟ (۲۵/۰ نمره)

۲۹- منظور از « شدش گیتی به پیش چشم ، تاریک » چیست؟ (۵/۰ نمره)

۳۰- منظور از بیت « این درختانند هم چون خاکیان / دست ها بر کرده اند از خاکدان » چیست؟ (۱ نمره)

۲

ت) حفظ شعر: یکی از شعرهای کتاب درسی خود را به دلخواه بنویسید. (حداقل ۴ بیت)